

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/85015,Ryll-Nardzewski-Czeslaw.html>
2022-10-02, 09:27

Ryll-Nardzewski Czesław

RYLL-NARDZEWSKI Czesław (7 X 1926, Wilno – 18 IX 2015, Wrocław), matematyk wszechstronny, autor prac z teorii ergodycznej, teorii miary, podstaw matematyki, teorii prawdopodobieństwa, analizy funkcjonalnej. Rodzice byli lekarzami: ojciec Czesław profesorem dermatologii na wydz. lekarskim Uniw. Stefana Batorego w Wilnie, matka Janina – znanym ginekologiem.

Do szkół chodził w Wilnie i tam zdał w 1944 maturę na tajnych kompletach. Po wysiedleniu z Wilna rodzina znalazła się w Lublinie, gdzie w 1948 ukończył studia matematyczne (rodzice nie pochwaliли wyboru) na UMCS, gdzie następnie podjął pracę. Doktoryzował się w 1948 (promotor: M. Biernacki) i w 1951 został docentem. W tymże roku przeniósł się do Wrocławia, gdzie został w 1954 profesorem nadzwyczajnym, a w 1964 zwyczajnym. Pracował tam 1951–76 na Uniw. Wrocławskim i 1976–96 (tj. do emerytury) na Politechnice Wrocławskiej. Do najbardziej znanych i najczęściej cytowanych jego wyników należą twierdzenie Kuratowskiego–Rylla–Nardzewskiego o selektorach mierzalnych i uogólnienie twierdzenia Kakutaniego o punktach stałych rodzin odwzorowań. Oba twierdzenia należą do najważniejszych narzędzi współczesnej matematyki, w szczególności znalazły liczne zastosowania w teorii gier i w ekonomii. Szerokim echem odbiły się jego wyniki z pogranicza matematyki i logiki, w tym twierdzenie o nieskończonej aksjomatyzowalności arytmetyki Peano i twierdzenie o kategoriowości teorii w mocach przeliczalnych. Opublikował ponad 100 prac, wypromował 18 doktorów. Cieszył się powszechną sympatią i szacunkiem, był także wielokrotnie wyróżniany. Członek PAN (korespondent 1967, rzeczywisty 1973), członek PAU (czynny). Otrzymał Nagrodę Główną Polskiego Tow. Matematycznego im. S. Mazurkiewicza (1952), Nagrodę Państwową II stopnia za prace z analizy matematycznej i podstaw matematyki

(1966), nagrodę Fundacji Jurzykowskiego (1975), nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za kształcenie kadry naukowej (1978), Medal Stefana Banacha PAN (1992), nagrodę Prezesa Rady Ministrów za wybitny dorobek naukowy (2001).

S. Hartman: *Czesław Ryll-Nardzewski*, „Nauka Polska” 20 (3) (1999), s. 45–50; M. Morayne: *Z żałobnej karty: Czesław Ryll-Nardzewski (1926–2015)*, „Wiadomości Matematyczne” 52 (1) (2016), s. 163–165. Blok prac zawierają „Wiadomości Matematyczne” 53 (2) (2017): T. Rolski, W.A. Woyczyński: *Wkład Czesława Ryll-Nardzewskiego do teorii prawdopodobieństwa*, s. 213–234; T. Downarowicz: *Wkład Czesława Ryll-Nardzewskiego w rozwój teorii ergodycznej*, s. 235–243; G. Plebanek: *Czesław Ryll-Nardzewski i teoria miary*, s. 245–255; Z. Lipecki: *Doktorzy wypromowani przez Czesława Ryll-Nardzewskiego*, s. 256.

Roman Duda

[Poprzedni](#)
[Następny](#)